

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Bc. Simona Běhounková

Název práce: Činnost nevládních neziskových organizací v rámci státní integrační politiky cizinců v České republice

Oponent: Mgr. František Valeš

Kriteria hodnocení:	Hodnocení:
Vhodnost a aktuálnost tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru	1
Stručné slovní hodnocení:	
Využití relevantní teoretické literatury včetně cizojazyčné	1
Stručné slovní hodnocení:	
Formulace cíl (problém, dílčí cíle) s využitím teorie	3
Stručné slovní hodnocení: Cíl práce je zřetelně formulován, skutečný obsah práce však formulovanému cíli, a ani názvu práce, neodpovídá. Teorii studentka zaměřuje s popisem vývoje činnosti NNO v oblasti migrace a integrace po roce 1989 – tuto část práce lze sice považovat za precizně zpracovanou, studentka ji však jednak nesprávně označuje za teoretickou, jednak není zahrnuta v cíli práce - bylo-li cílem práce zmapovat činnosti NNO v oblasti integrace též vývojově, mělo to být uvedeno ve formulaci cíle; bylo-li cílem zmapovat činnost NNO v aktuální perspektivě (což předpokládám), historická perspektiva, navíc vesměs ve formě deskripce neměla zabírat většinu práce (až do str. 51).	
Formulace hypotézy (výzkumné otázky)	3
Stručné slovní hodnocení: Hypotéza (NNO nemají pouze význam servisních organizací, ale jsou také významným mocenským faktorem) je poněkud nejasná a působí spekulativně, navíc použité metody a na ně navazující gró práce nesměřuje jednoznačně k ověření hypotézy a v závěru se uvedená hypotéza spíše pouze mechanicky opakuje, aniž by byla vyhodnocena a zachovává si svůj spekulativní charakter (jakoby studentka čtenáři sdělovala, že NNO podle ní zkrátka mají mocenský potenciál a není rozhodující, že to jinak z práce nevyplývá, resp. že se takovou možností v práci ani příliš nezabývá).	
Splnění vytčeného cíle	3
Stručné slovní hodnocení: Cíl práce byl splněn částečně, a to zejména co do výzkumu a jeho vyhodnocení (výzkum je nutno považovat za velmi dobře zpracovaný a vyhodnocený). Přestože bylo cílem zmapovat činnost NNO obecně, studentka zmapovala pouze činnost některých NNO, a to respondentů výzkumu. Vzhledem k tomu, že chybí i jen nástin činnosti NNO do výzkumu nezapojených, výstupy práce nelze považovat za zmapování obecné situace. Valná část práce nadto s cílem nemá souvislost (zvláště část práce věnovaná historickému vývoji migrace, integrace a obzvláště vztahu NNO-stát) a je v práci obsažena jaksi „navíc“.	
Vhodnost zvolených metod a jejich použití	2
Stručné slovní hodnocení: Výzkum byl proveden velmi dobře a obsahuje cenná zjištění a na ně navazující doporučení. Přestože studentka zcela zřejmě pracovala s širokou škálou literatury a zdrojů, teorie v práci spíše chybí, případně jsou zdroje citovány, ale pouze výjimečně aplikovány. Opakovaně uvedená metoda obsahovou analýzou dokumentů NNO (např. na str. 11, 54) v práci chybí, dokumenty NNO vyhodnoceny nejsou a ostatně nejsou uvedeny ani ve zdrojích (přestože studentka na str. 54 uvádí, že analyzovala dokumenty, např. výroční zprávy, poskytnuté respondenty výzkumu).	
Je-li práce prakticky orientovaná, zda přináší návrhy řešení (doporučení)	2
Stručné slovní hodnocení: Vyhodnocení výzkumu se studentce povedlo, navazují na něj praktická doporučení. Za nedostatek považují, že studentka ve vyhodnocení a v doporučeních nevěnovala pozornost zjištění, z mého pohledu velmi důležitého, podle něhož je cizinec definován jako příslušník 3. země a NNO tedy mají velmi ztížené možnosti získat finance na aktivity určené občanům EU (str. 65).	

Kvalita vlastních závěrů	3
Stručné slovní hodnocení: Práce závěry de facto neobsahuje, dílčí závěry lze sledovat ve vyhodnocení výzkumu. Samotný závěr práce s obsahem práce nekoresponduje a „zvolání“ o dobré cestě, na níž je ČR, je spekulativní a v práci nemá oporu. Jelikož studentka věnovala co do kvantity textu největší pozornost historické deskripci činnosti NNO a modelům jejich vztahů se státem, postrádám závěr práce navazující na tuto část. Studentka nadto většinu práce píše v „já formě“, část věnovaná výzkumu jakož i jeho vyhodnocení je však většinou formulovaná v „my formě“ - jakkoli se může jednat pouze o chybu či nejasné uchopení koncepce práce, tento styl pro mě práci staví do značně kontroverzního světla: je výzkum autorskou prací studentky, nebo ho zpracovávala ve spoluautorství s dalšími osobami? Pokud by tomu bylo tak, z jakého důvodu nejsou spoluautoři v práci uvedeni? Pokud je změna formy pouze stylistickým „prohřeškem“, lze to samozřejmě akceptovat, bez vysvětlení však u mě zůstává pochybnost nad tím, zda jsou závěry práce „vlastními“ závěry studentky.	
Práce s literaturou, citace pramenů, informačních zdrojů	2
Stručné slovní hodnocení: Studentka zcela zřejmě pracovala s širokou škálou zdrojů a literatury. Na druhou stranu, studentka uvádí na str. 54, že analyzovala dokumenty NNO poskytnuté respondenty výzkumu, ty však nejsou uvedeny v seznamu literatury a zdrojů, což ostatně koresponduje s již zmíněnou výtkou, že z práce není vůbec jasné, s jakými takovými zdroji studentka konkrétně pracovala a zejména co z nich zjistila. U popisu organizací na str. 57 a následující chybí zdroj a není jasné, zda se jedná o studentky vlastní popis či citaci z webových stránek nebo jiných zdrojů samotných NNO.	
Formulační a gramatická úroveň	2
Stručné slovní hodnocení: Současné používání „já formy“ a „my formy“ vyvolává, snad nadbytečně, pochybnosti o vlastním autorství studentky.	
Grafická úprava	1
Stručné slovní hodnocení:	

Celková známka před obhajobou: 3

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

Témata a připomínky pro obhajobu, průběh obhajoby:

(Je nutno vyplnit, aby se student mohl připravit na obhajobu; počet témat a připomínek upravte podle Vaší potřeby.)

Studentka si předsevzala téma práce, které lze považovat za velmi důležité a přínosné, zároveň v práci zpracovala velmi dobře provedený výzkum, který též velmi dobře vyhodnotila a dospěla k nosným doporučením. Pokud by studentka věnovala výzkumu valnou pozornost, resp. z něho učinila klíčový moment práce, podložila výzkum i jeho výstupy teorií, práce mohla být výborná. To se však bohužel studentce nepovedlo. V práci chybí teoretický základ, je přehlacena deskripcí témat, která s cílem práce nesouvisí, mapování obecné situace je zaměřeno zmapováním situace a činnosti pouze vybraných NNO, jinak výtečný výzkum hraje bohužel v práci spíše okrajovou roli (nejen co do kvantity textu), práce je založena na podivné hypotéze, která není ověřena, a přesto se stává stejně spekulativním závěrem práce.

Za zásadní považuji, aby studentka při obhajobě rozptýlila pochybnosti o autorství výzkumu, resp. vysvětlila, jak výzkum konkrétně realizovala a z jakého důvodu ho popisuje v kontrastu s ostatním obsahem práce v „my formě“.

Jistě nelze studentce vytýkat, že do výzkumu nezapojila všechny relevantní NNO (hodnotu výzkumu to v žádném případě metodologicky nesnižuje), aby však dosáhla cíle práce, do výzkumu nezapojené NNO zabývající se integrací a migrací měly být v práci minimálně zmíněny, spíše však měly být rozpracovány též jejich strategie. K tomu mohla studentka provést např. obsahovou analýzu jejich dokumentů, např. dostupných na internetu. V práci postrádám alespoň zmínění aktivit kupř. Sdružení pro integraci a migraci, La Strady, Poradny pro občanství, občanská a lidská práva.

Dále uvádím několik konkrétních námitek, týkajících se nesprávných či značně sporných, resp. spekulativních informací uvedených v práci:

Na str. 17 studentka uvádí, ve zkratce, že vzrůst nelegálního zaměstnávání cizinců a s ním spojená existenciální krize vede k situaci, v níž je člověk nucen se chovat v rozporu se zákony, přičemž tento stav vedl k vnímání imigrace ze strany státu i veřejnosti jako ohrožení. Jedná se o vlastní úvahu studentky nebo ji opírá o nějaký zdroj? Kriminalita a její příčiny, a stejně tak obraz cizinců ve vnímání veřejnosti, je výrazně složitější fenomén a studentka měl buď této úvaze věnovat podrobný rozbor, zahrnující teoretická východiska, nebo nespekulovat.

Na str. 18 studentka zahajuje odstavec spojením „nově vzniklý stát“. V roce 1990 nevznikl nový stát a takové označení je v rozporu s principem kontinuity státu a práva.

Na str. 24 studentka uvádí, že se na realizaci principů integrační politiky podílí mj. „soudy, které řeší soudní vyhoštění“. Soud nemůže být realizátorem veřejné politiky, takový přístup by byl v rozporu s ústavním principem dělby moci a nezávislosti soudu a soudce.

Na str. 24 studentka uvádí „několik nejvýznamnějších NNO“, avšak, jak jsem již zmiňoval, některé relevantní NNO opomíjí, nadto za NNO označuje IOM, ačkoli se jedná o mezinárodní mezivládní organizaci.

Na str. 41 studentka uvádí, že narůstající sociální napětí vrcholí v roce 1998 vítězstvím ČSSD. Tato úvaha by vyžadovala teoretické, zejm. politologické podložení, bez něhož působí krajně spekulativně, přičemž pro práci nemá žádný význam. Ostatně, stejně tak je nadbytečné uvádění jmen předsedů vlády, které se v historickém popisu opakuje. Měl-li dle studentky každý konkrétní předseda vlády nějaký význam pro integrační politiku, pak měla studentka takové propojení s cílem práce uvést.

Na str. 64 studentka zjevně opomenula z textu vypustit větu (druhý odstavec).

Na str. 76 studentka uvádí jako jeden z výstupů výzkumu, že NNO nevyužívají vůbec nebo jen ojediněle ovlivňování politik cestou nápravy právní cestou. Jiné, než do výzkumu zapojené, NNO tak rovněž nečiní? Zjišťovala studentka činnost jiných NNO v této oblasti? Studentka tomuto postupu zjevně přikládá význam, neověření jeho využívání v obecné praxi NNO je slabinou práce. Obdobně na str. 77 studentka paušalizuje praxi respondentů v oblasti „mobilizace“ na obecnou praxi.

V tomtéž bodě studentka nesprávně uvádí, že náprava ve správním či soudním řízení je NNO jako jediná dána zákonem. Zákon nezná ve věcech migrace a integrace zvláštní roli NNO, z práva migrantů využívat opravné prostředky a nechat se zastoupit jakýmkoli zmocněncem, tedy i zástupcem NNO, nelze dovozovat zvláštní aktivní legitimaci NNO.

Cítí-li vedoucí práce či oponent potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby podrobněji, necht' tak prosím učiní zde (příp. na přiloženém archu).

V Praze dne 14.10.2011

Mgr. František Valeš

Podpis oponenta práce